

معیارهای تأثیرگذار در ارتقاء تعاملات اجتماعی در فضای عمومی شهری

رحیم هاشم پور^۱، سمیرا سمواتی^۲*

۱- دکتری شهرسازی، استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه بین المللی امام خمینی
(ره) قزوین/ ra_hashempour@ikiu.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
قزوین/ samavati.samira@gmail.com

چکیده

شهر بارزترین نمود تمایل و نیاز بشر به حیات مدنی و زندگی اجتماعی است، حیاتی که از مجموعه برخوردها و روابط رودرروی مردم با محیط عینی پیرامون، با خود و با دیگران شکل می‌گیرد، حیاتی که سبب می‌شود شهر همچون موجودی زنده در گفتگویی چندسویه با ساکنان و بینندگان قرار گیرد. اصولاً شهری زنده است که تجربه‌ها و انباشته‌های فرهنگی و اجتماعی ساکنانش، در آن موقعیت‌ها و مکان‌هایی برای تجلی بیابند؛ در این موقعیت‌ها و مکان‌هاست که احساس و ادراک شهری شکل می‌گیرد، فضاهای عمومی شهرها مهم‌ترین این موقعیت‌ها و مکان‌ها هستند که از دیرباز بستر کالبدی حیات مدنی و تعاملات اجتماعی شهروندان بوده‌اند. از اینرو با توجه به اهمیت و تأکید بر تعاملات اجتماعی انسان در فضای عمومی شهری، مقاله حاضر در پی دستیابی به معیارهای کیفی است، که بتوانند در ارتقاء تعاملات اجتماعی در فضای عمومی شهری تأثیرگذار باشند. با جمع بندی از مطالعات نظری تحقیق و بررسی دیدگاه‌های نظریه پردازان با رویکرد ارتقاء تعاملات اجتماعی و معیارهای فضای عمومی شهری موفق، معیارهای کیفی، شناسایی و ارزیابی شده اند تا در جهت ارتقاء تعاملات اجتماعی در طراحی فضای عمومی شهری، مورد استفاده طراحان شهری قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: زندگی اجتماعی، فضای عمومی شهری، ارتقاء تعاملات اجتماعی، معیارهای کیفی

۱- مقدمه

فضاها و عرصه‌های عمومی یکی از عناصر ضروری و اساسی زندگی روزمره شهری و مهم‌ترین بخش شهرها به شمار می‌روند. در چنین عرصه‌هایی انواع فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جریان می‌یابد و بیشترین تماس، ارتباط و تعامل میان انسان‌ها رخ می‌دهد. این عرصه‌ها تمام بخش‌های بافت شهری را که مردم به آن دسترسی فیزیکی و بصری دارند، در بر می‌گیرند. در حال حاضر در جامعه ما، مهم ترین وظیفه طراحی شهری احیای یک فضای شهری عمومی و پرتنوع است. ایجاد فضای عمومی شهری که از طبیعتی با کاربری های ترکیب شده، شخصیتی غنی، متنوع و آگاهانه برخوردار باشند.

امروزه بار دیگر توجه به، تناسب افراد پیاده، مکان های جذاب و درهم پیچیده و همچنین تداخل کاربری ها و فعالیت ها، معطوف شده است. در این زمان، هدف اصلی، فضاهای عمومی است، یعنی فضاهای میان ساختمان بیش از خود ساختمان ها. وظیفه یک طراح شهری، طراحی